

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 19 OCTOMBRIE 1977¹

Albert Ruckdeschel & Co și Hansa-Lagerhaus Ströh & Co.
împotriva Hauptzollamt Hamburg-St. Annen;
Diamalt AG
împotriva Hauptzollamt Itzehoe
(cereri pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare,
formulate de Finanzgericht Hamburg)

„Quellmehl”

Cauzele conexate 117/76 și 16/77

În cauzele conexate 117/76 și 16/77,

având ca obiect cererile adresate Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Finanzgericht Hamburg, în litigiile pendinte în fața acestei instanțe, în cauza 117/76 între

Zweckgemeinschaft

1. ALBERT RUCKDESCHEL & Co., Kulmbach (Germania),

2. HANSA-LAGERHAUS STRÖH & Co., Hamburg,

și

HAUPTZOLLAMT HAMBURG-ST. ANNEN

și, în cauza 16/77, între

DIAMALT AG, München,

și

HAUPTZOLLAMT ITZEHOE,

pentru pronunțarea unor hotărâri preliminare privind validitatea articolului 11 din Regulamentul nr. 120/67 al Consiliului din 13 iunie 1967 privind organizarea comună a piețelor în sectorul cerealelor (JO, 19. 6. 1967, p. 2269), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul nr. 665/75 din 4 martie 1975 (JO L 72, p. 14), și a articolului 1 din Regulamentul nr. 1955/75 al Consiliului din 22 iulie 1975 privind restituirile pentru producția în sectorul cerealelor și al orezului (JO L 200, p. 1) sau, după caz, a articolului 11 din Regulamentul nr. 2727/75 din 29 octombrie 1975 privind organizarea comună a piețelor în sectorul cerealelor (JO L 281, p. 1), în măsura în care aceste dispoziții nu prevăd acordarea unei restituiri pentru producția de porumb

¹ Limba de procedură: germana.

folosit la fabricarea „quellmehl” având o valoare egală cu restituirea acordată pentru transformarea acestui produs în amidon

CURTEA,

constituită din. H. Kutscher, președinte, M. Sørensen și G. Bosco, președinți de cameră, A. M. Donner, P. Pescatore, J. Mertens de Wilmars, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe și A. Touffait, judecători,

avocat general: F. Capotorti

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Prin două ordonanțe din 8 noiembrie 1976, respectiv 18 ianuarie 1977, primite la Curte la 10 decembrie 1976 și la 31 ianuarie 1977, Finanzgericht din Hamburg a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, două întrebări privind validitatea anumitor dispoziții din regulamentele comunitare în materie de restituiri pentru fabricarea de produse derivate din porumb;

2 întrucât întrebările adresate în cele două cauze sunt identice și au în esență același obiect, este necesar să se conexeze aceste cauze în scopul judecării lor;

3 Prin prima întrebare se solicită, în esență, să se arate dacă dispozițiile articolului 11 din Regulamentul nr. 120/67 al Consiliului privind organizarea comună a piețelor în sectorul cerealelor, astfel cum au fost modificate ulterior, sunt lovite de nulitate, întrucât acestea nu prevăd o restituire acordată producției porumbului utilizat la producerea de quellmehl, de o valoare egală cu cea a restituirii acordate pentru transformarea acestui produs în amidon.

prin a doua întrebare se solicită să se răspundă dacă, în cazul unui răspuns afirmativ, producătorii de quellmehl pot solicita în mod direct o restituire pentru producție, identică cu cea acordată producătorilor de amidon pregelatinizat sau dacă pentru aceasta este necesar să se adopte un act al Consiliului;

4 aceste întrebări au fost adresate în cadrul procedurilor de plată a unei restituiri pentru producția de quellmehl introduse împotriva autorităților naționale competente de către producătorii acestui produs, care susțin că dispozițiile care au desființat această restituire, menținând totodată restituirea pentru producția de amidon, constituie o discriminare contrară articolului 40 alineatul (3) paragraful al doilea din tratat;

5 restituirea pentru producția de quellmehl pe bază de porumb, care se acordă în Germania din 1930, a fost introdusă în organizarea comună a piețelor în sectorul cerealelor, mai întâi ca măsură facultativă, prin Regulamentul nr. 142/64 al Consiliului din 21 octombrie 1964 (JO, 27.10.1964, p. 2673) și ulterior ca măsură obligatorie, prin articolul 11 din Regulamentul nr. 120/67 al Consiliului din 13 iunie 1967 (JO, 19. 6. 1967, p. 2269);

acest regim era identic cu cel instituit prin aceleași regulamente pentru acordarea de restituiri producției de amidon, valorile restituirilor fiind aceleași pentru cele două produse;

deși acordarea de restituiri pentru producția de amidon a fost motivată prin necesitatea de a menține prețuri concurențiale, în raport cu prețurile produselor de substituție derivate în special din petrol, acordarea de restituiri pentru producția de quellmehl a fost justificată prin posibilitatea de substituție între amidon și quellmehl, astfel cum reiese în special din cel de-al zecelea considerent al Regulamentului nr. 120/67;

6 această situație s-a modificat de la 1 august 1974, dată la care a intrat în vigoare Regulamentul nr. 1125/74 al Consiliului din 29 aprilie 1974 (JO L 128, 10.5.1974, p.12) care a înlocuit articolul 11 din Regulamentul nr. 120/67 printr-un text nou care prevedea acordarea de restituiri pentru producția de amidon, dar nu și pentru producția de quellmehl;

ca motivare pentru eliminarea restituirii pentru producția de quellmehl, considerentele din Regulamentul nr. 1125/74 arătau că experiența dobândită a permis să se constate că posibilitatea de a înlocui quellmehl-ul cu amidonul în scopul anumitor utilizări specifice în domeniul alimentației umane era „redușă din punct de vedere economic, dacă nu inexistentă”;

7 întrucât articolul 40 alineatul 3 paragraful al doilea din tratat dispune că organizarea comună a piețelor agricole „trebuie să excludă orice discriminare între producătorii sau consumatorii din Comunitate”;

deși acest text interzice fără îndoială orice discriminare între producătorii aceluiași produs, acesta nu se referă în mod clar la relațiile între diferitele sectoare industriale sau comerciale în domeniul produselor agricole transformate;

aceasta nu schimbă faptul că interdicția discriminării enunțată în dispoziția menționată anterior nu este decât expresia specifică a principiului general al egalității, care este unul dintre principiile fundamentale ale dreptului comunitar;

acest principiu impune ca situații asemănătoare să nu fie tratate în mod diferit, cu excepția cazului în care o diferențiere este justificată în mod obiectiv;

8 prin urmare, este necesar să se verifice dacă quellmehl-ul și amidonul sunt în situații asemănătoare, în sensul că în special amidonul se poate substitui quellmehl-ului pentru utilizarea specifică tradițională a acestui din urmă produs;

în această privință, este necesar mai întâi să se observe că reglementarea comunitară s-a bazat, până în 1974, pe constatarea unei astfel de posibilități de substituție;

cu toate acestea reclamantele în acțiunea principală, pe de o parte, și Consiliul și Comisia, pe de altă parte, sunt în dezacord în ceea ce privește persistența acestei situații;

reclamantele în acțiunea principală susțin că posibilitățile de substituție sunt aceleași ca înainte, ceea ce ar avea ca rezultat faptul că, după eliminarea restituirii pentru quellmehl, comercializarea acestuia s-ar fi diminuat în favoarea amidonului;

deși Consiliul și Comisia au oferit, la rândul lor, informații detaliate cu privire la fabricarea și comercializarea produselor în cauză, acestea nu au furnizat date tehnice sau economice noi, de natură să modifice în mod sensibil evaluarea situației preexistente;

prin urmare, nu s-a stabilit că, în ceea ce privește regimul comunitar al restituirilor pentru producție, quellmehl-ul și amidonul au încetat să mai fie în situații comparabile;

prin urmare, aceste produse trebuie să fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care o diferențiere este justificată în mod obiectiv;

9 în ceea ce privește această ultimă chestiune, Consiliul și Comisia susțin că eliminarea restituirii pentru quellmehl este justificată prin faptul că utilizarea specifică a quellmehl-ului pentru consumul uman a fost în mare parte înlăturată, pentru ca acesta să fie vândut ca hrană pentru animale;

deși acest motiv, a cărui exactitate este contestată, de altfel, de reclamantele în acțiunea principală, este menționat în declarația care însoțea propunerea prezentată de Comisie în fața Consiliului și adoptată ulterior sub forma Regulamentului nr. 1125/74, acesta nu este inclus, totuși, în considerentele acestuia;

în timpul procedurii, Comisia a fost invitată de Curte să furnizeze dovezi privind utilizarea quellmehl-ului ca hrană pentru animale, însă aceasta nu a fost în măsură să dea curs acestei solicitări;

chiar presupunând că o astfel de utilizare a putut fi efectiv constatată - și că amidonul subvenționat nu ar fi avut altă utilizare analogă -, această circumstanță nu putea să justifice eliminarea restituirii doar pentru cantitățile astfel utilizate, și nu pentru cantitățile produsului utilizat pentru consumul uman;

10 ținând seama în special de perioada lungă în cursul căreia cele două produse au beneficiat de egalitatea de tratament cu privire la restituirile pentru producție, nu a fost stabilită existența unor circumstanțe obiective care ar fi putut justifica modificarea regimului anterior introdusă prin Regulamentul nr. 1125/74 care să pună capăt acestei egalități;

prin urmare, este necesar să se concluzioneze că eliminarea restituirii pentru quellmehl care rezultă din Regulamentul nr. 1125/74, corelată cu menținerea restituirii pentru amidonul din porumb, echivalează cu o încălcare a principiului egalității;

11. întrucât, în circumstanțele speciale ale speței, această constatare a ilegalității nu presupune, cu toate acestea, în mod inevitabil o declarație a lipsei validității unei dispoziții din Regulamentul nr. 1125/74;

12 este necesar să se amintească, în primul rând, că modificarea articolului 11 din Regulamentul nr. 120/67, efectuată de articolul 5 din Regulamentul nr. 1125/74, nu a luat forma eliminării părții de text referitoare la quellmehl, ci a înlocuirii textului vechi cu un text nou, în care nu se face nicio mențiune referitoare la acest produs;

astfel, ilegalitatea dispoziției constă în omisiunea acesteia, și nu în prevederile dintr-o anumită parte a textului său;

13 totuși, această ilegalitate nu poate fi eliminată prin simplul fapt că, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 177, Curtea poate pronunța lipsa de validitate, totală sau parțială, a prevederii contestate;

pe de altă parte, este necesar să se constate că situația juridică creată prin articolul 5 din Regulamentul nr. 1125/74, care înlocuiește vechiul text cu o nouă formulare a articolului 11 din Regulamentul nr. 120/67, este incompatibilă cu principiul egalității, iar sarcina de a adopta măsurile necesare pentru a remedia această incompatibilitate le revine instituțiilor competente ale Comunității;

în acest sens, un răspuns la întrebările adresate este cu atât mai indicat cu cât există mai multe posibilități pentru restabilirea egalității de tratament pentru cele două produse în cauză și pentru remedierea prejudiciului eventual cauzat părților interesate, instituțiilor competente în domeniul politicii agricole comune le revine sarcina de a evalua factorii economici și politici de care depind aceste opțiuni;

Cu privire la cheltuielile de judecată

14 Întrucât cheltuielile efectuate de Consiliu și de Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări;

întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura în fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată;

pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările adresate de Finanzgericht din Hamburg, prin ordonanțele din 8 noiembrie 1976 și 18 ianuarie 1977, hotărăște:

1. Dispozițiile articolului 11 din Regulamentul nr. 120/67 al Consiliului din 13 iunie 1967, în formularea în vigoare de la 1 august 1974, în urma a modificării introduse de articolul 5 din Regulamentul nr. 1125/74 al Consiliului din 29 aprilie 1974 și reluată de regulamentele ulterioare, sunt incompatibile cu principiul egalității, în măsura în care acestea prevăd o diferență de tratament între quellmehl și amidonul pregelatinizat, în ceea ce privește restituirile pentru producția porumbului utilizat la fabricarea celor două produse.

2. Instituțiilor competente în domeniul politicii agricole comune le revine sarcina de a adopta măsurile necesare pentru a remedia această incompatibilitate.

Kutscher	Sørensen	Bosco	Donner	Pescatore
Mertens de Wilmars	Mackenzie Stuart		O'Keeffe	Touffait

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 19 octombrie 1977.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kutscher